

AJUNTAMENT DE TORTOSA

**ELABORACIÓ D'UN
PROTOTIPUS DE PORTAL DE CIUTAT
COM A GESTOR DEL CONEIXEMENT
LOCAL EN XARXA
PER A LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA,
EN UNA DEMOCRÀCIA AMB
ADMINISTRACIÓ OBERTA
(Primera fase)**

MEMÒRIA

Índex

1. INTRODUCCIÓ, p. 3
2. OBJECTIUS, p. 5
3. CONCEPTUALITZACIÓ, p. 7
 - 3.1. Portal de Ciutat, p. 7
 - 3.2. Coneixement local integral en xarxa, p. 7
 - 3.3. Participació ciutadana en una democràcia amb Administració Oberta, p. 8
4. METODOLOGIA, p. 8
 - 4.1. Constitució del grup de treball, p. 8
 - 4.2. Anàlisi de les webs ciutadanes. Elaboració d'un llibre blanc que defineixi les característiques, el marc conceptual, els coneixements i els serveis que ha d'oferir un portal ciutadà, p. 9
 - 4.3. Elaboració d'un prototipus de portal ciutadà que permeti fer una gestió integral del coneixement local en xarxa, p. 9
 - 4.3.1. Els serveis, p. 9
 - 4.3.2. El coneixement integral, p. 10
 - 4.3.2.1. El Sistema d'Informació Geogràfica, p. 11
 - 4.3.2.2. Permanències i canvis. El TriP, p. 13
 - 4.3.2.3. Els coneixements en xarxa, p. 16
 - 4.4. Difusió dels resultats, p. 17
5. FASES DEL PROJECTE. CALENDARI, p. 17
6. SOCIS DEL PROJECTE, p. 18

1. INTRODUCCIÓ

En el context de la societat global i en el procés de construcció d'entitats supraestats com ara la Unió Europea, les societats locals estan adquirint un relleu especialment destacat que recorda el que van tenir les ciutats-estat de la Grècia clàssica o les ciutats-repúbliques anteriors al desenvolupament dels Estats-nació. Avui, però, les ciutats es troben interrelacionades formant una societat-xarxa, en la qual cada nus d'aquest teixit que s'estén per tota la Terra, cada entitat local, depèn estretament de la resta i alhora té un paper clau en el funcionament del conjunt. En conseqüència, els governs municipals, i les dones i homes que viuen a les ciutats, han de conèixer la realitat de la seva ciutat i prendre consciència del lloc que li pertoca a la xarxa global, per comprendre tant les oportunitats com els riscos que poden afectar la seva realitat pròxima (la composició de la població, les seves activitats, i a les seves relacions econòmiques, culturals, polítiques...), i preveure les mesures més convenientes. Aquesta presa de consciència s'ha de fonamentar en un coneixement el més complet i acurat possible no només de les característiques de la pròpia ciutat, sinó també de les relacions que els diferents grups que integren les ciutats mantenen internament i amb la resta de la xarxa, sigui per raons de parentiu, personals, econòmiques, culturals, polítiques, d'oci...

Les tecnologies de la informació són una eina de gran utilitat per produir, gestionar i difondre aquest coneixement que ha de col·laborar a definir tant les polítiques públiques dels governs municipals, com les actuacions que pot proposar la ciutadania per millorar la qualitat de vida a les ciutats i al conjunt de la societat. De fet, les administracions públiques han utilitzat els últims anys aquestes tecnologies per implantar formes de govern electrònic, l'objectiu del qual és millorar l'eficàcia i l'eficiència de la gestió dels recursos col·lectius i dels serveis que han de prestar a la ciutadania. En aquest marc s'ha desenvolupat l'Administració Oberta de Catalunya, l'objectiu de la qual és facilitar les interrelacions entre les administracions locals i supralocals.

També s'han fet servir aquestes tecnologies per elaborar webs municipals i ciutadanes que ofereixen informacions sobre determinades activitats i serveis municipals, els bens patrimonials que poden atraure el turisme, directoris, agendes, etc. El 85 % dels municipis catalans tenen una pàgina web d'informació municipal, i pràcticament el 100 % dels Ajuntaments de més de 5.000 habitants són presents a la xarxa. Aquesta presència, però, és molt diversa, des de la pàgina web totalment informativa i de difícil actualització degut a la tecnologia emprada, fins a la que està suportada per un gestor de continguts que permet actualitzar la informació dia a dia. També existeix una gran diversitat pel tipus de continguts que ofereixen: hi ha webs que sols

donen informació i serveis lligats a l'actualitat de l'Ajuntament i en canvi, d'altres mostren informacions relacionades amb la vida cultural i associativa de la ciutat que queda fora de la informació institucional. Aquest últim tipus de web reflecteixen la informació d'una manera unidireccional i de la forma que des de l'organització es vol transmetre, i en qualsevol cas, poques vegades desenvolupa una de les possibilitats més interessant d'Internet, com és la de facilitar la participació i la col·laboració ciutadana i constituir xarxes.

Un altre recurs infrautilitzat és el Sistema d'Informació Geogràfica. Cada dia més ajuntaments l'utilitzen per a la gestió de la planificació urbanística, la localització d'edificis monumentals o serveis pel turisme...; però poques el trobem a les webs per a proporcionar informació sobre la ciutat, relacionant dades amb el territori. Es desaprofita així una eina que permet visualitzar amb claredat i relacionar les diverses dades necessàries per al coneixement integral del municipi.

Per la seva banda, els mitjans de comunicació de masses convencionals, privats i públics, ofereixen periòdicament informacions diverses sobre allò que consideren noticable. Aquests continguts, però, resulten cada dia menys satisfactoris, i la lluita per les quotes d'audiència porta sovint bé a explicacions dels afers col·lectius abstractes, institucionals i deshumanitzades, bé a la espectacularització i la frivolització dels problemes personals.

La generalització de la digitalització d'aquests mitjans, l'aturada analògica que es preveu, i les possibilitats que presenta la Internet de segona generació, està posant de manifest, però, que cal fer esforços especials **per traure tot el profit de les possibilitats que ofereixen les TIC's, i per adequar els continguts i els missatges dels mitjans de comunicació i les webs a les noves necessitats socials.**

Finalment, també prenen gran rellevància en aquesta societat-xarxa els continguts elaborats sota tecnologies que permetin la seva transferència i visibilitat, i la utilització en diferents espais de la xarxa-internet. Ens estem referint a tecnologies que utilitzen els metadatos (seguint l'exemple del RSS) que mitjançant l'etiquetatge de la informació la fan reutilitzable, podent ser compartida per altres nusos de la xarxa, restant a disposició de tothom a partir del portal de ciutat.

Amb aquest projecte, l'Ajuntament de Tortosa, juntament amb els socis que donen suport a aquest projecte, vol col·laborar a donar resposta a aquestes necessitats. Aquest objectiu parteix de les següents consideracions:

- **La xarxa Internet és el mitjà més fàcil per a treballar el concepte de xarxa ciutadana, de participació i d'intercomunicació entre persones, col·lectius i comunitats.**

- Considerem, però, que **cal examinar els procediments habituals de produir coneixements a les webs**, per tal de detectar el que resulta útil i el que s'ha de superar, i **explorar i desenvolupar les eines conceptuals i la metodologia que permetin fer una gestió integral del coneixement local**.
- La gestió integral del coneixement local no es pot realitzar a cada ciutat de forma aïllada. Al contrari, s'han d'utilitzar totes les possibilitats que ofereix Internet de **compartir aquest coneixement en xarxa**, i s'ha d'explorar el potencial d'un **portal ciutadà a la Internet de segona generació**.
- Pensem també que **la interrelació entre les administracions que propugna el projecte de l'Administració Oberta de Catalunya** no es pot limitar al govern electrònic i la prestació de serveis: **ha de desenvolupar també noves formes de participació ciutadana que permetin intervenir a l'àmbit local, i a les diferents administracions supralocals**.
- I pensem que la **elaboració d'un portal de ciutat com a prototipus de gestió integral del coneixement local per a la participació ciutadana, en una democràcia amb administració oberta**, requereix realitzar un procés d'investigació, desenvolupament i innovació (I+D+I).

Aquest projecte és innovador també perquè es proposa desenvolupar un **treball cooperatiu en xarxa amb la participació de polítics i tècnics municipals** (ajuntaments de Tortosa, Manresa i Rubí, i Fundació Ciutat de Viladecans), de **persones expertes en els camps de les tecnologies de la informació** (Consorci Localret, Fundació i2CAT de la Universitat Politècnica de Catalunya), i de **la producció i gestió de la comunicació** (Laboratori de Comunicació Pública de la Universitat Autònoma de Barcelona), i de **la ciutadania**.

2. OBJECTIUS

D'aquestes consideracions se'n deriven els objectius d'aquest projecte.

1. L'**objectiu principal** és fer una **aportació innovadora en la gestió integral del coneixement local en xarxa**. Concretament: **elaborar un prototipus de portal de ciutat com a eina per a la gestió integral del coneixement local en xarxa, per a la participació ciutadana en una democràcia amb administració oberta**.

Per aconseguir aquest objectiu principal a llarg termini, cal definir altres objectius que s'hauran de portar a terme a curt termini en tres fases:

Primera fase: anàlisi de les webs ciutadanes actuals

2. **Estudiar les webs i portals ciutadans**, els serveis i les utilitats que ofereixen, els procediments que utilitzen per produir coneixements, i els seus usos, des d'un punt de vista conceptual i metodològic, **i detectar el que resulta útil i el que s'ha de superar.**
3. A partir de les experiències desenvolupades per diverses ciutats, tan del nostre país com de fora, **elaborar de forma cooperativa, utilitzant internet, un llibre blanc** que defineixi les característiques, el marc conceptual, els coneixements i els serveis que ha d'oferir un portal ciutadà del tipus que proposem.

Segona fase: investigar noves eines conceptuais i metodològiques per a elaborar un prototipus de portal ciutadà, elaborar una prova pilot experimentant les possibilitats d'Internet 2 i les que ofereix l'ús de metadatas -web semàntica- en quant a possibilitats de visibilitat, reutilització i agregació de coneixement, i compartir en xarxa aquesta investigació.

4. **Investigar i desenvolupar les eines conceptuais i la metodologia que permetin superar els procediments habituals de gestionar i produir coneixements, avui parcials i fragmentaris, i fer una gestió integral del coneixement local.**
5. **Compartir** amb altres ciutats (Fundació Viladecans, Ajuntament de Rubí...) i amb entitats supralocals (Universitat Autònoma de Barcelona...) **aquest procés d'investigació i desenvolupament, per tal de produir coneixement integral en xarxa.**
6. **Elaborar una prova pilot** i fer un seguiment del seu desenvolupament avaluant el seu funcionament.
7. Explorar el potencial que planteja la **Internet de segona generació.**
8. **Divulgar i comunicar** aquests resultats.

Tercera fase: Utilitzar aquest portal per tal d'experimentar noves formes de participació ciutadana que permetin intervenir a l'àmbit local i supralocal en el marc de l'Administració Oberta de Catalunya.

9. Utilitzar aquestes eines per tal d'experimentar **noves formes de participació ciutadana que permetin intervenir no només en l'àmbit**

local, sinó també a les diferents administracions supralocals, en el marc de l'Administració Oberta de Catalunya.

Amb aquest projecte que presentem ara ens proposem realitzar al llarg de l'any 2006 una **prova pilot de portal ciutadà** en relació amb els **objectius 2 a 8** corresponents a les **fases primera i segona**.

Posteriorment incorporarem al grup nous socis disposats a aplicar el prototipus, a revisar-lo, completar-lo i posar-lo a punt, i a utilitzar-lo com a eina per tal d'experimentar noves formes de participació ciutadana en el marc de l'Administració Oberta de Catalunya (**tercera fase: objectiu 9**).

Els objectius d'investigació, desenvolupament i innovació que es proposa aquest projecte, i la participació en el mateix de diferents socis, fan especialment necessari establir, com a punt de partida, una conceptualització bàsica i unes pautes metodològiques comunes.

Amb aquest objectiu definirem primer el que entenem per **portal de ciutat, coneixement local integral en xarxa, i participació ciutadana en una democràcia amb Administració Oberta**. Sens dubte, a mida que avancem en el treball revisarem i ajustarem aquestes definicions.

A continuació, exposarem la **metodologia de treball per a cadascuna de les fases i objectius del projecte**.

3. CONCEPTUALITZACIÓ

3.1. Portal de Ciutat

Entenem per portal de ciutat o web ciutadana un accés multifuncional a coneixements i serveis d'interès general dissenyats per i per a la societat civil local. Es tracta d'utilitzar el potencial d'Internet, i de la Internet de segona generació, per a oferir al públic coneixements i serveis amb nous formats i complementaris dels serveis públics que proporcionen les administracions de la majoria dels municipis catalans. El contingut dels nous coneixements i serveis que ha d'incloure un portal ciutadà es deduirà de les conclusions de l'anàlisi de webs i de l'auditoria participativa que es durà a terme.

3.2. Coneixement local integral en xarxa:

Entenem per coneixement local integral en xarxa el conjunt d'informacions que permeten re-conèixer i fer intel·ligibles les diverses activitats que realitzen

les persones dia a dia, les relacions que estableixen a l'interior de cada ciutat i externament, i les decisions que adopten. Aquest coneixement ha de permetre avaluar les característiques de cada ciutat i el lloc que ocupa a la societat-xarxa, per tal de definir noves orientacions.

Definim aquest coneixement com a **integral** per a diferenciar-lo dels coneixements parcials i fragmentaris que ofereixen les webs, i que no permeten obtenir una comprensió global de la ciutat en la qual vivim i del seu lloc al món. Això vol dir que incorporarem aquest coneixements al portal per a construir un coneixement integrador, en una explicació que posi de manifest les interrelacions. Aquest coneixement integral ha de ser **humanístic**, ha de tenir una **perspectiva dinàmica, històrica**, i ha de comprendre la ciutat en relació amb altres, **en xarxa**.

3.3. Participació ciutadana en una democràcia amb Administració Oberta:

Entenem que un projecte com el de la Administració Oberta de Catalunya no pot limitar-se a l'oferta de serveis entre les diferents administracions locals i supralocals. La nova consideració del ciutadà com a subjecte receptor de serveis de qualitat requereix desenvolupar també noves formes de participació ciutadana tan en relació amb les administracions locals, com a les autonòmiques, a l'Estat i a la Unió Europea.

4. METODOLOGIES EN RELACIÓ AMB ELS DIFERENTS OBJECTIUS DEL PROJECTE

4.1. Constitució del grup de treball.

Com hem dit, aquest projecte que presenta l'Ajuntament de Tortosa serà desenvolupat per un grup de treball que estarà format pels ajuntaments de Tortosa i Rubí, Fundació Ciutat de Viladecans, i el Laboratori de Comunicació Pública de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Aquest grup realitzarà un treball cooperatiu en xarxa, en el qual participaran polítics i tècnics municipals, i persones expertes en el camp de les tecnologies de la informació, i de la producció i gestió de la comunicació. També consultarà els resultats del treball amb la ciutadania.

El grup funcionarà a partir d'una comissió en la qual cada membre del grup tindrà un representant, excepte l'Ajuntament de Tortosa, responsable del projecte, que en tindrà dos

4.2. Anàlisi de les webs ciutadanes. Elaboració d' un llibre blanc que defineixi les característiques, el marc conceptual, els coneixements i els serveis que ha d'oferir un portal ciutadà.

El grup de treball té experiència en la realització d'anàlisis d'aquesta mena. Concretament, el Laboratori de la Comunicació Pública de la UAB va realitzar l'any 2001 un estudi sobre *Les corporacions locals i la informació pública (1979-2001)*. En aquest treball es van analitzar butlletins i webs municipals, i es va arribar a la conclusió de que calia introduir nous criteris. Per la seva banda, la Fundació Ciutat de Viladecans ha publicat el llibre "*La construcción de la ciudad digital*" que conté un estudi sobre el models de desenvolupament de petites i mitjanes ciutats digitals fent referència a casos emblemàtics concrets (Parthenay, Rooneby, Blacksburg, Ennis i Villena). El projecte que ara presentem revisarà les fitxes que es van fer servir, definirà les variables, i ampliarà l'anàlisi a una mostra més ampla de webs i portals ciutadans de Catalunya i de fora de Catalunya. S'analitzaran els serveis i les utilitats que s'ofereixen, així com els procediments emprats per produir coneixements, i els seus usos per part de la ciutadania. Aquesta anàlisi, junt amb una auditoria participativa, ha de servir per detectar el que cal modificar o superar.

A partir de les experiències desenvolupades per diverses ciutats, tant del nostre país com de fora, s'elaborarà de forma cooperativa, utilitzant internet, un llibre blanc que definirà les característiques, el marc conceptual, els coneixements i els serveis que ha d'oferir el tipus de portal ciutadà proposat.

4.3. Elaboració d'un prototipus de portal ciutadà que permeti fer una gestió integral del coneixement local en xarxa.

Els continguts que s'oferiran al portal ciutadà que ens proposem desenvolupar són de dos tipus: serveis, i coneixements sobre la ciutat.

4.3.1. Els serveis:

Les webs municipals i els portals ciutadans s'han utilitzat de forma prioritària per a oferir serveis. En la proposta que farem, els nous serveis es deduiran de les conclusions de l'anàlisi de webs i d'una auditoria participativa en la que les entitats ciutadanes decidiran quins són els coneixements i els serveis que consideren necessaris.

Amb aquests serveis es vol potenciar la imbricació de les persones a la ciutat i a la societat que la constitueix, així com la inclusió d'elements que l'identifiquin amb el seu municipi, la seva comarca, el seu país, el seu estat i la comunitat europea, en un món globalitzat com el nostre.

De cara als municipis que ocupen un espai de territori comú (comarca, vegueria), s'establiran les condicions, seguint l'exemple de la tasca realitzada per OASI, per a que els portals municipals siguin complementaris i les informacions, tot i ser actualitzades al lloc d'origen, puguin estar presents a totes les webs en les que es consideri convenient. Aquesta proposta té una projecció important en la utilització de la xarxa d'Internet per a una cohesió social territorial que faci visible les diversitats.

Mitjançant un gestor de continguts de Software lliure, els ciutadans que ho desitgin han de poder accedir als seus propis canals temàtics i gestionar els seus continguts.

En definitiva, l'objectiu és aprofitar tot el potencial de la Internet de segona generació per a proposar al públic serveis complementaris. Es tracta d'un model de portal estandaritzat que ofereixi serveis "dels ciutadans per als ciutadans" amb les següents característiques:

- Facilitar la participació dels ciutadans com a productors i usuaris dels continguts.
- Actuar com a contenidor del coneixement de la ciutat facilitant la seva reutilització i transferència a partir de tecnologies basades en els metadatos (RSS i similars).
- Adaptar-lo a l'àmbit local però obert als intercanvis en xarxa.
- La gestió a partir d'una entitat local de la societat civil, desvinculada del govern local, mitjançant un gestor de continguts de software lliure.
- Amb accés directe a la web municipal.

4.3.2. El coneixement integral

Fins ara, el coneixement de la ciutat que ofereixen les webs municipals i els portals de ciutat es centren en alguns aspectes concrets: algunes dades demogràfiques i socioeconòmiques; explicacions i imatges sobre la història local i el patrimoni, habitualment elaborades de cara al turisme; informacions sobre entitats cíviqes: de vegades algun personatge, ocasionalment alguna empresa o entitat... En ocasions s'ofereixen també informacions d'actualitat. Aquests coneixements, però, no apareixen sempre, i quan les trobem, es presenten de forma fragmentada, com si es tractés de temes que no tenen cap relació.

Considerem que, com hem dit, Internet permet gestionar la informació per tal de produir un coneixement integral, val a dir, integrat pel conjunt d'informacions que permeten re-conèixer i fer intel·ligibles les diverses activitats que realitzen les persones dia a dia, les relacions que estableixen a l'interior de cada ciutat i externament; un coneixement que serveixi per a que

la ciutadania pugui avaluar les característiques de cada ciutat i el lloc que ocupa a la societat-xarxa, per tal de definir noves orientacions.

La importància innovadora d'aquest projecte consisteix en utilitzar el portal com una eina per a construir aquest coneixement integrador de tots els coneixements, en una explicació que permeti percebre les interrelacions entre les experiències personals i col·lectives a l'interior de cada ciutat i en relació amb altres ciutats, en xarxa. En aquest sentit, la producció del portal serà un procés en el que hauran de participar tant els professionals experts, i les institucions i entitats que disposen de documentació i coneixements específics, com el conjunt de la ciutadania que podrà aportar la seva memòria personal, amb la seva veu i imatge, i els seus materials documentals. Per tant, el portal també integrarà coneixement sobre el passat i el present com a base per a les intervencions en el futur. Tots aquests coneixements es posaran a disposició pública, mitjançant les eines tecnològiques adients, de tots els nusos de la xarxa –web-sites, portals, xarxes socials, weblogs,...- que vulguin gaudir-ne i fer-ne ús.

Aquest coneixement integral s'organitzarà en diferents nivells d'especialització i podrà ser utilitzat d'acord amb els diferents interessos de les ciutadanes i ciutadans que consultin el portal, com a informació bàsica o especialitzada. A més estarà disponible per a donar suport a la producció de materials didàctics i d'altres mitjans de comunicació. Hem donat molta importància al paper de la vida quotidiana perquè a més de coneixement aporta **valors cívics** i facilita la **comunicació intergeneracional**. Posar en valor la vida quotidiana és treballar a favor de la cultura de pau aportant **models de conducta i referents** no basats en la violència sinó en la **convivència** i el **treball**. Ens permet presentar valors útils en la solució de problemes i en la negociació de conflictes per a la convivència. Els testimonis orals poden actuar com a pont de comunicació intergeneracional, d'altra manera les experiències dels seus majors no arribarien mai als més joves, que desconeixen formes de viure i de pensar de societats anteriors a la nostra; el testimoni dels darrers supervivents de la societat tradicional ens aporta una saludable dosi de diversitat cultural. Una diversitat molt propera, immediata a nosaltres en el temps i en l'espai, en la que hi tenim les arrels, malgrat la fractura oberta en les darreres dècades.

Per a la construcció d'aquest coneixement integral ens basarem en les següents eines i metodologies:

4.3.2.1. El Sistema d'Informació Geogràfica (SIG):

El Sistema d'Informació Geogràfica (SIG) facilita la producció, gestió i difusió del coneixement integral sobre la ciutat, en la mida que permet relacionar les

dades de la població i les seves activitats, amb les dades del territori, i fer visibles aquestes dades en unes representacions cartogràfiques de la ciutat.

La majoria de la informació que gestiona un ajuntament fa referència al territori de la seva jurisdicció; aquest constitueix l'escenari de les activitats i les relacions socials entre les persones que hi viuen o visiten la ciutat. Les tecnologies digitals permeten situar sobre la representació del territori municipal un conjunt d'informacions interrelacionades, així com els canvis constants que es produeixen relacionats amb les decisions que prenen les persones dia a dia. Per tant, el coneixement de la realitat d'un municipi fa cada vegada més necessari el disseny de sistemes informàtics que vinculin les diferents informacions organitzades en bases de dades que incloguin referències espacials i temporals.

Els Sistemes d'Informació Geogràfics (SIG) són la eina que ho permeten, ja que integren dades alfanumèriques i dades gràfiques en un mateix sistema, i permeten, entre altres, que el sistema tingui coneixement de les relacions espacials o topològiques entre informacions que corresponen a persones, objectes o entitats. La creixent sofisticació de la demanda dels ciutadans, la necessitat de millorar la gestió del patrimoni públic, l'abaratiment de la tecnologia informàtica (tant de hardware com de software), i la simplificació de les interfícies d'usuari, fan que cada vegada sigui més fonamental disposar de sistemes informàtics que permeten donar un salt qualitatiu a la gestió del coneixement, l'atenció ciutadana i la millora de la qualitat en la presa de decisions a l'àmbit municipal, en definitiva, que permetin incrementar la professionalitat dels serveis municipals i la participació ciutadana.

La base de qualsevol SIG són unes bases de dades ben estructurades, completes i actualitzades, amb indicacions territorials. Donat que el territori és un conjunt molt dinàmic d'informacions interrelacionades, és fonamental reconstruir, actualitzar i publicar aquestes informacions de la forma més senzilla i més ràpida possible, juntament amb el disseny d'interfaces que requereixin els mínims coneixements possibles de la tecnologia informàtica per part dels usuaris d'un ajuntament, tant tècnics com polítics, i de les ciutadanes i ciutadans. Per tant, cal donar una bona solució al manteniment de les dades gràfiques i la seva relació amb els atributs alfanumèrics de les bases de dades relacionades, per assegurar la màxima fiabilitat i vigència de la informació del sistema amb el mínim esforç possible i els mínims recursos humans possibles.

L'Ajuntament de Tortosa ja està treballant des de fa uns anys amb tecnologia SIG, i disposa d'un SIG Municipal Corporatiu. Fins ara s'ha utilitzat preferentment per a la gestió del planejament urbanístic. Recentment hem començat a utilitzar-lo per a la participació ciutadana. El que pretenem amb

aquest projecte és passar a un segon estadi de potenciació i aplicació d'aquesta eina per a millorar àmbits de gestió en els que no s'aplica actualment i fer possible l'explotació de la informació per part dels ciutadans a través d'un portal ciutadà que permeti la gestió integral del coneixement local.

Per aconseguir-ho, cal efectuar, en primer lloc, una millora en la tecnologia emprada, que implica l'adquisició de nou programari per a enregistrar, organitzar, gestionar, actualitzar, mantenir, explotar i publicar a Internet la informació de base del SIG Municipal Corporatiu de l'Ajuntament de Tortosa i establir la base del creixement futur del sistema. Aquest programari deurà basar-se en GeoMedia Professional d'Intergraph, així com en GeoMedia Web Map de Intergraph. També es deurà proporcionar la formació dels tècnics operadors per a l'ús de les aplicacions de construcció del SIG i un curs d'usuari bàsic de GeoMedia.

D'aquesta manera es podran desenvolupar noves capes d'informació que organitzaran les dades del padró, el cadastre, el planejament urbanístic, els serveis..., per tal de produir informacions sobre la població, les seves activitats i relacions socials, les entitats i institucions, i els mitjans de transport i comunicació que utilitzen, i organitzar-les en capes temporals. Per a la recopilació d'aquestes informacions utilitzarà, a més de les pròpies fonts municipals, altres fonts documentals, orals, visuals... Aquesta és la tasca que ens proposem desenvolupar especialment a partir dels Tallers de Records i Propostes (TRiP), tal com han estat dissenyats pel Laboratori de Comunicació Pública de la UAB, i que estem portant a terme l'Ajuntament de Tortosa.

En aquesta línia, amb aquest projecte volem fer una aportació innovadora fruit del treball cooperatiu entre els experts en les tecnologies de la informació, i els experts en la documentació, la comunicació i les explicacions humanístiques i socials. Així mateix, es podrà posar a disposició del públic un coneixement integral de la ciutat, i alhora, fomentar la seva participació per a incrementar i revisar aquest coneixement.

4.3.2.2. Permanències i canvis

Però la societat no és estàtica sinó dinàmica. Constantment experimenta canvis. En conseqüència, cal preveure la possibilitat d'enregistrar la informació en relació a capes identificades cronològicament, per tal de tenir una perspectiva històrica.

Aquest canvis, i també les permanències, que deixen les seves petjades al territori, als espais socials, i també a les formes de fer i relacionar-se la població d'una ciutat, són el resultat de les actuacions i les decisions que

prenen les persones al llarg de les seves històries personals, dia a dia, tant si ho fan a títol personal com en funció d'un paper institucional, i sempre en el marc de la història col·lectiva local i supralocal.

Així, el deteriorament del barri històric de Tortosa al llarg de les últimes dècades és el resultat de les diverses decisions que van adoptar moltes persones de deixar de fer-hi activitats que hi feien habitualment, i de marxar a altres barris de la ciutat, i també a altres ciutats. El desplaçament dels itineraris personals per anar a l'escola, al treball, a la compra..., d'unes vivendes, uns edificis públics, uns carrers i unes places, a altres zones de recent construcció, degut a diferents raons personals, va col·laborar a que els comerciants, i els farmacèutics, els responsables de centres escolars i religiosos... prenguessin també, per la seva part la decisió de deixar d'atendre al públic i tancar els seus establiments, decisions que alhora van reforçar l'opció de moltes persones de situar la seva vivenda fora del barri. També va influir el fet que el govern de la ciutat donés suport a la iniciativa privada per a construir nous barris que van atraure a moltes dones i homes perquè disposaven de millors serveis. Tot plegat, la reducció del nombre de persones que dia a dia circulava pel barri històric va provocar el deteriorament que s'ha produït en pocs anys, alhora que va omplir de vida altres barris de la ciutat. Aquest deteriorament, però, també ha afavorit recentment que moltes dones i homes que han marxat dels seus països d'origen i s'han instal·lat a Tortosa hagin tingut la oportunitat de disposar de vivendes més o menys accessibles, i que aquestes persones, en bona part, estiguin donant-li vida de nou a aquest barri... De la mateixa manera que la decisió d'ubicar en aquesta zona els edificis de les delegacions del govern de la Generalitat, juntament amb la Llei de Barris repercutiran també en la recuperació d'aquest patrimoni i poden incentivar la voluntat de que la població de Tortosa torni a tenir interès per aquest espai històric de la ciutat.

Fins a quin punt totes aquestes decisions individuals, col·lectives i institucionals, s'han pres amb plena consciència de totes les conseqüències que s'han derivat? Som conscients avui de totes les repercussions de les decisions personals i col·lectives que adoptem, i de tot el que fem cada dia?

La recuperació de la memòria de processos com aquest, que s'han produït en el temps més curt d'una generació, o en temps més llunyans; la elaboració d'un banc de dades amb informacions orals, visuals, estadístiques, legals..., sobre aquests canvis, ens pot permetre contrastar les raons personals i col·lectives que han repercutit en com hem fet la ciutat, i que poden repercutir en com la volem fer, avaluar els resultats i preveure les accions necessàries per tal que els resultats siguin fruit d'opcions col·lectives raonables. Sense aquest coneixement la participació ciutadana només podrà ser anecdòtica o visceral.

Els diferents membres del grup de treball compten en experiència en algunes de les tasques a desenvolupar per aconseguir aquesta gestió integral del coneixement. Fer aquest exercici de recuperació de la memòria personal i col·lectiva, a partir del qual qual els records personals, exposats individualment i en grup, es contrasten amb documentació aportada per cada persona i amb fonts institucionals (premsa, padró, Arxiu Històric Comarcal de les Terres de l'Ebre,...), per tal de reconstruir el context en el qual es produeixen les decisions individuals.

Amb aquest projecte ens proposem enregistrar tot aquest material escrit, gràfic i audiovisual, en una base de dades de la memòria col·lectiva, de manera que es pugui consultar a través del portal, per a fomentar la incorporació de noves aportacions i el debat col·lectiu sobre Com hem fet Tortosa , Com la volem fer.

Taller de Records i Propostes (TRiP)

El coneixement integral que volem construir no tindria sentit si no fes referència, abans que res a les dones i homes de diferents edats i condicions socials que donen vida a les ciutats. Amb aquest objectiu ens proposem enregistrar documents orals, gràfics i audiovisuals de les memòries personals i col·lectives, reproduir-los al portal com a part substancial del coneixement integral de la ciutat, i conservar-los amb una doble referència, territorial i temporal.

El Taller de Records i Propostes neix amb l'objectiu d'enregistrar la memòria de les persones concretes. Posem en el centre d'aquest coneixement als protagonistes anònims per què amb aquest portal volem col·laborar a fer visibles les aportacions de cada persona a la construcció de la societat; també volem proporcionar a la ciutadania recursos que incrementin la seva capacitat per a participar activament a la vida democràtica; i en definitiva, volem desenvolupar un nou humanisme plural. Aquesta memòria dels ciutadans ens ha d'explicar com s'ha transformat la ciutat, com han participat en aquesta transformació a partir de les seves expectatives i decisions, i com volen transformar-la en el futur.

La Internet de segona generació facilita que tothom pugui accedir fàcilment als enregistraments sonors o de vídeo, fotografies d'elaboració pròpia o cedides, informació complementària d'arxiu i etno-textos, en un format que permetrà rebre aportacions dels usuaris i fomentarà el debat, en un feed-back continu. Aquesta informació facilitada sobre una base cartogràfica (SIG) proporcionaria un material de consulta excel·lent per a una transmissió

efectiva del coneixement, superant les limitacions del tradicional sistema de lecto-escriptura sobre paper, que mai ha tingut el favor del gran públic.

Tot plegat, la participació ciutadana es veuria reforçada, tant pel que fa al sentiment de pertinença a la comunitat com el debat informat entorn de les qüestions més actuals que afecten als veïns.

Les possibilitats de la Internet de segona generació ens permetrà construir, amb tots aquests materials, un coneixement integral sobre la ciutat, utilitzant diversos formats i organitzat la informació en diferents graus d'especialització, d'acord amb els interessos diversos de diferents col·lectius ciutadans: curiositat, usos didàctics en diferents nivells d'escolarització, recerca, debat polític, oci...

Internet també ens permetrà compartir el procés de treball i elaboració d'aquests materials entre tots els membres del grup, així com fer un debat sobre els resultats de la recerca i anar incorporant nous plantejaments.

4.3.2.3. El coneixement en xarxa

La web **Passeig per les xarxes de comunicació des de...** (<http://www.oaid.uab.es/passeig>).

Aquest coneixement local seria incomplet i insuficient si quedés restringit a cada ciutat, ja que avui més que mai el que succeeix a cada nus està relacionat i repercuteix en el conjunt de la societat-xarxa. En conseqüència, **les dades sobre la realitat de cada localitat s'han de poder relacionar amb les dades d'altres ciutats amb les quals manté relacions, i amb les dades del conjunt que forma la societat global.** Establir aquestes relacions entre el coneixement local i el coneixement de les diferents trames supralocals és el que permet la web *Passeig per les xarxes de comunicació des de...* (<http://www.oaid.uab.es/passeig>), elaborada pel Laboratori de la Comunicació Pública de l'UAB, en el marc de la qual situarem el prototipus del portal ciutadà que ens proposem elaborar.

En aquesta línia la utilització de les eines i la tecnologia de la sindicació de continguts ens ha de permetre elaborar i produir continguts –informació, coneixement- que després podran ser llegits, reutilitzats, mostrats, retrobats i agregats pels diferents espais web que desitgem.

Així com permetre que els coneixements de cada localitat es puguin relacionar amb el d'altres ciutats, llocs o territoris. Tot això és possible utilitzant el

concepte de sindicació de continguts i de metadatas. Utilitzant les eines que posa a l'abast dels desenvolupadors la tecnologia XML es podran implementar **objectes culturals digitals** que podran ser compartits per diferents serveis.

En el moment del desenvolupament es decidirà quin tipus de format s'escull per a la configuració dels feeds o càpsules d'informació en XML, RDS o RSS.

4.4. Difusió dels resultats

Al llarg del procés de realització d'aquest portal pilot mantindrem relacions amb altres ajuntaments, i els demanarem el seu judici i la seva col·laboració per avaluar el treball.

Finalitzada aquesta primera fase, difondrem aquest prototipus per aconseguir que altres ajuntaments es vinculin al projecte, incorporant al grup nous socis disposats a aplicar el prototipus, a revisar-lo, completar-lo i posar-lo a punt, i a utilitzar-lo com a eina per tal d'experimentar noves formes de participació ciutadana en el marc de l'Administració Oberta de Catalunya.

5. FASES DEL PROJECTE.

1. Constitució del grup de treball
2. Anàlisi de les webs ciutadanes. Elaboració d'un llibre blanc.
3. Elaboració d'un prototipus de portal ciutadà que permeti fer una gestió integral del coneixement local en xarxa.
4. Elaboració dels continguts.
5. Proba pilot i experimentació de les possibilitats d'Internet 2
6. Compartir en xarxa els resultats de la investigació
7. Comunicació pública dels resultats del projecte.

6. SOCIS DEL PROJECTE

El grup de treball format per dur a terme aquest projecte està constituït per una gran varietat d'organitzacions que aporten la seva experiència en el desenvolupament de projectes de promoció de les TIC en el món local.

Ajuntament de Tortosa: Líder del projecte. Està treballant de manera decidida per la en la implantació de la Societat del Coneixement i que s'enfronta amb una nova problemàtica relacionada amb els nouvinguts, el que el configuren com l'administració ideal per a desenvolupar el projecte pilot.

Fundació Ciutat de Viladecans: organització creada l'any 1997 per decisió del Ple Municipal amb la missió de promoure la Societat de la Informació a la ciutat de Viladecans. Des de l'any 2000 gestiona el portal de ciutat www.viladecans.net. Aquesta organització aportarà a més de la seva experiència en el desenvolupament conceptual de la idea de portal de ciutat¹ també, la seva experiència com a desenvolupadors d'aplicacions web basades en gestor de continguts de programari lliure.

Ajuntament de Rubí: Ajuntament cap davanter en el desenvolupament local de la Societat del Coneixement. Actualment està desenvolupant el 2on Pla Director Cap a la Societat del Coneixement un cop esgotats els objectius del primer, elaborat l'any 2000. En l'elaboració d'aquest nou Pla s'ha constituït una Comissió que tracta el tema dels portals de ciutat-Webs ciutadanes com a una de les eines fonamentals per al seu desenvolupament.

Laboratori de Comunicació Pública de la Universitat Autònoma de Barcelona ha realitzat treballs de recerca i informació en el camp de la Comunicació Local Pública, i des de fa anys els seus membres han desenvolupat i dirigit recerques sobre les mobilitats socials i les xarxes de comunicació, orientats a la intervenció social, que han servit de base als Tallers de Records i Projectes. També, des de 1998 ha construït la web Passeig per les xarxes de la comunicació, que permet relacionar el coneixement del passat i present, pròxim i global.

¹ “La construcción de la ciudad digital”, llibre publicat per la Fundació Ciutat de Viladecans, maig 2005. Editorial Hacer. Va ser presentat en el marc de l'IGC 2005